

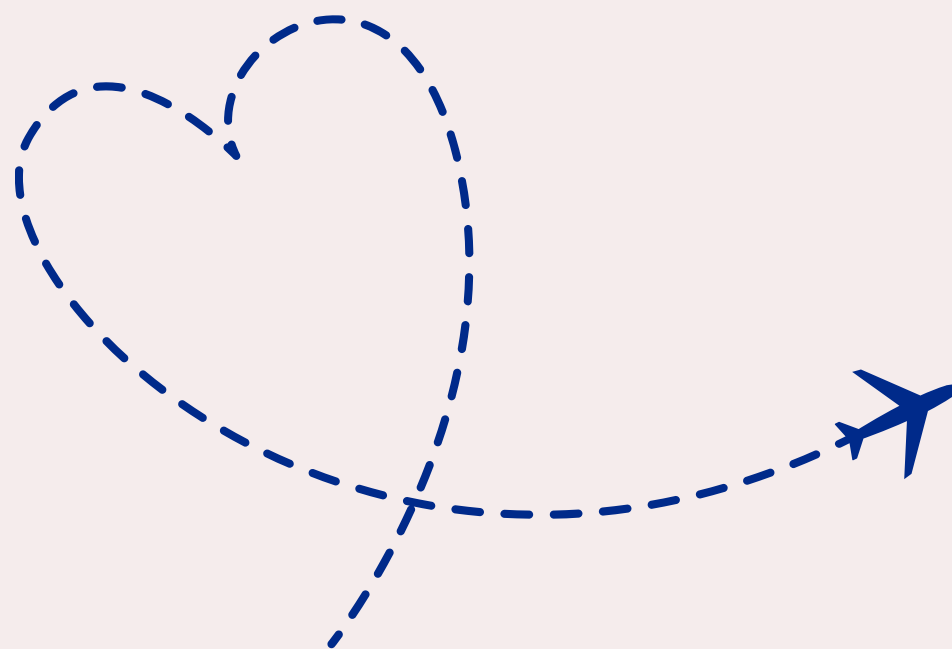
"עולים יחד"

שבוע העליות

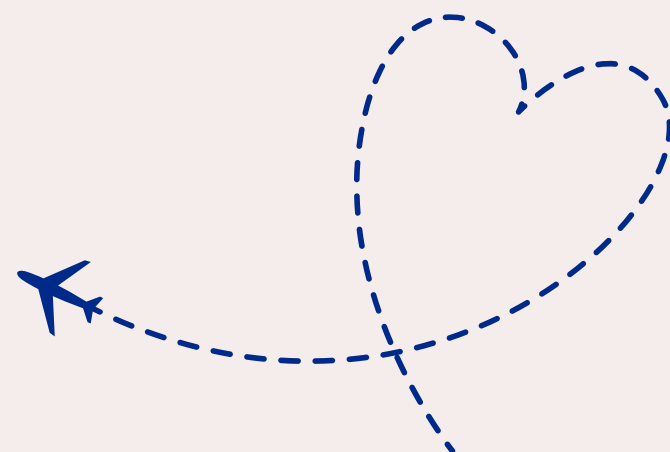
מטרות

- העלאת המודעות לקשיים ולאתגרים של עולים חדשים.
- חיזוק תחושת השייכות והגאווה התרבותית.
- בירור ערכי הקבלה, הסובלנות והשותפות.

פתיחה

לאורך הדורות, יהודים מכל רחבי העולם עלו לארץ ישראל – כל עלייה הביאה איתה תרבות, מנהגים, מאכלים ושירים, ויחד נוצר הפסיפס המיוחד של החברה הישראלית.

א. צפו בסרטון - "סליחה על השאלה" עולים חדשים

ב. שתפו:

• מה הרגשתם בעקבות הצפייה בסרטון?

• אילו אתגרים זיהיתם?

• לאיזה עולה מהסרטון התחברתם במיוחד? מה בסיפור שלו/ה ריגש אתכם? סקרן? הפתיע?

• האם אתם מכירים עולה חדש בסביבתכם או במשפחתכם? מה ידוע לכם על התחושות ועל

ההתמודדויות שלו כעולה חדש?

למורה - חשוב להציג לתלמידים רקע קצר על העליות השונות שהשפיעו על מרקם החיים בארץ (נספח א')

רקע על העליות - נספח א'

תוכלו לקבל מידע אודות העליות השונות בסרטון המצורף.
בעמוד הבא מופיעה מפת העולם, ניתן להעזר בה לצורך להמחשה.

רקע על העליות - נספח א'

חלק ראשון - המזוודה של העולה

שלב א' - אישי

כל תלמיד מקבל מזוודה מצוירת (נספח ב' בעמוד הבא).

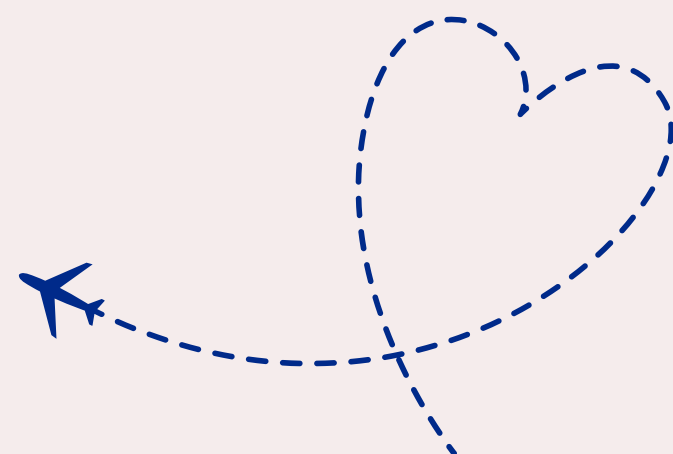
המשימה: כתוב/צייר שלושה חפצים שהיית לוקח איתך לארץ חדשה. חשוב אילו פרטים יכולים לסייע לך ולהקל עליך במעבר למדינה אחרת, לאילו דברים תתגעגע, מה תרצה לזכור במיוחד מארץ המוצא ועוד.

שלב ב' - בקבוצות

הציגו את המזוודה בפני חברי הקבוצה והסבירו מדוע בחרתם בחפצים האלה.

מה מסמלים עבורכם החפצים?

מה משותף לדברים שהצגתם בקבוצה? איזה חפץ חזר על עצמו? מדוע לדעתכם החפץ הזה חזר מספר פעמים?

שלב ג' - במליאה

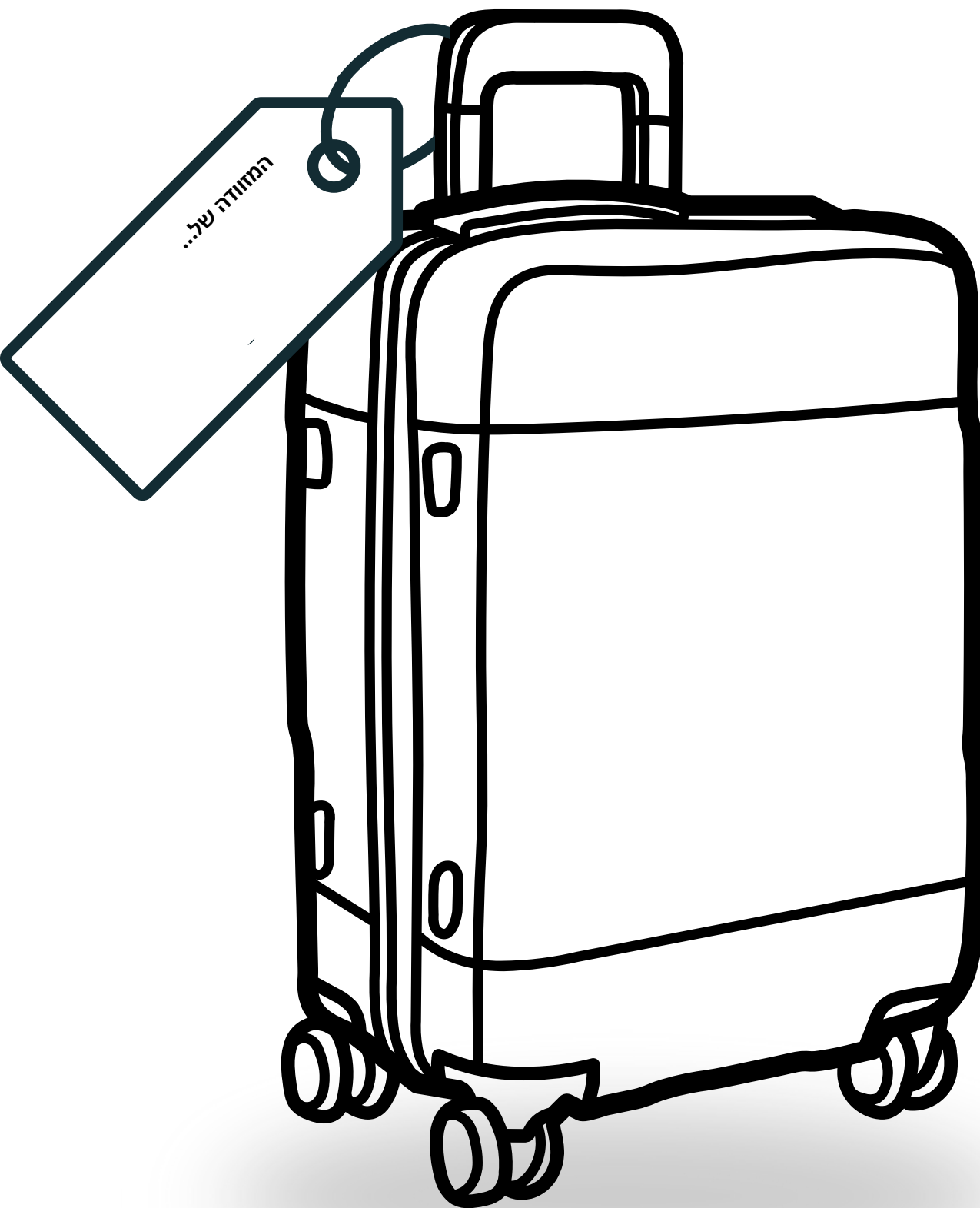
שתפו בחפצים שבלטו במיוחד בשיח הקבוצתי.

צרו תערוכה מהתוצרים האישיים.

מה ניקח במזוודה?

נספח ב- להדפסה

כתוב/צייר שלושה חפצים שהיית לוקח איתך לארץ חדשה.
חשוב אילו פרטים יכולים לסייע לך ולהקל עליך במעבר למדינה אחרת, לאילו דברים
תתגעגע, מה תרצה לזכור במיוחד מארץ המוצא ועוד.

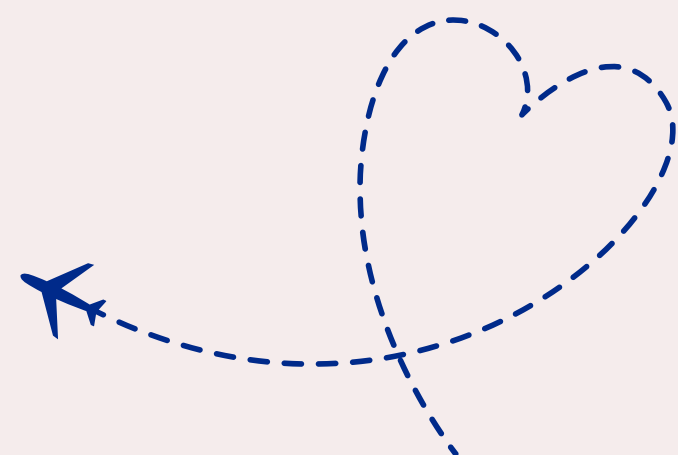

חלק שני - מצבים חברתיים

למורה - לרשותך כרטיסיות המציגות מצבים חברתיים הלקוחים מעולמם של העולים החדשים. שימי לב שחלק מהמצבים עשויים להיות רגישים. חשוב להזכיר בכיתה את כללי השיח המכבד.

שלב א - חלוקת המליאה לקבוצות

כל קבוצה מקבלת כרטיס מצבים אחר. כל חבר בקבוצה מקבל תפקיד: **העולה, ילדי הכיתה של העולה, הורי העולה והמורה**, ולרשותו כרטיס ניווט (נספח ג')

שלב ב - דיון בקבוצות

1. קראו את המצב המתואר בכרטיס שקיבלתם (נספח ד')
2. כל אחד מחברי הקבוצה יתייחס למצב המתואר בהתאם לתפקיד שקיבל.

שלב ג - במליאה

נקודות לדיון

איך נוכל לגרום לעולים להרגיש שייכים?
מה מתוך הדברים עליהם שוחחתם תוכלו ליישם בכיתה ובבית הספר בתקופה הקרובה?

מצבים חברתיים

נספח ג' - להדפסה

כרטיס ניווט

התפקיד שלי הוא _____

- מה אני יודע על המצב המתואר?
- מה אני חושב ומרגיש ביחס למה שקרה בכיתה?
- מה אני עושה בעקבות מה שקרה בכיתה?

כרטיס ניווט

התפקיד שלי הוא _____

- מה אני יודעת על המצב המתואר?
- מה אני חושבת ומרגישה ביחס למה שקרה בכיתה?
- מה אני עושה בעקבות מה שקרה בכיתה?

מצבים חברתיים

נספח ד' - להדפסה

מקרה 1: אוכל ✕

מנשה, עולה מאתיופיה, מביא לארוחת עשר אינג'רה מהבית. הילדים מסביבו מריחים ושואלים "מה זה הריח הזה?". הוא מתלבט: האם לאכול בגאווה את מה שאמא הכינה, או להחביא את האוכל כדי שלא יצחקו?

מקרה 2: שם ✕

קמילה, ילדה שעלתה מצ'ילה, מציגה את עצמה. כמה ילדים צוחקים: "איזה שם מוזר!" היא שואלת את עצמה: האם לתקן אותם שוב ושוב שיבטאו אותו נכון, או לבחור שם חדש שיהיה לכולם יותר קל לבטא אותו?

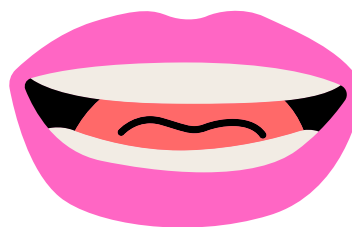
מצבים חברתיים

נספח ד' - להדפסה

מקרה 3: שפה

דניאל, עולה מרוסיה, מנסה
לספר בדיחה בהפסקה – אבל
הוא מתבלבל במילים.
החברים לא מבינים וצוחקים
עליו.

הוא מתלבט: האם לנסות
שוב למרות המבטא, או
להפסיק לדבר בכלל לידם?

מקרה 4: חג

ג'ולי, שעלתה מארצות הברית,
מספרת בכיתה איך חוגגים
חנוכה אצלם – עם שירים
אחרים ומנהגים שונים.
כמה ילדים קוראים: "זה לא
נכון! כך לא חוגגים פה."
היא מתלבטת: האם להמשיך
ולשתף במסורת שלה, או
לשתוק כדי לא להיות שונה?

מצבים חברתיים

נספח ד' - להדפסה

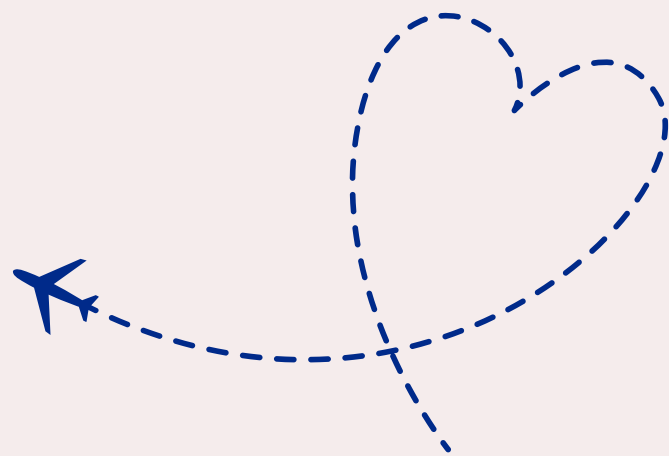
× מקרה 5: לבוש

סטפן, עולה מצרפת, מגיע לכיתה לבוש בבגדים חגיגיים. הילדים מסתכלים וצוחקים: "איזה לבוש מצחיק!" הוא מתלבט: האם להמשיך להתלבש כפי שהוא רגיל, או לפי הנהוג בכיתתו?

חלק שלישי - סיפור אישי – "העלייה שלי"

קראו את סיפורה של דנה:

שמי דנה. עליתי לישראל מאוקראינה לפני שלוש שנים. הייתי אז בת תשע. הוריי סיפרו לי שחשוב לעלות למדינת ישראל כי היא המולדת שלנו וחשוב שנגור בה. בהתחלה היה לי מאוד קשה – לא הכרתי אף אחד, ולא הבנתי מילה בעברית. בכיתה ישבו ילדים שצחקו ודיברו ביניהם, ואני ישבתי בשקט ולא ידעתי איך להצטרף. הכי קשה היה לי כשהמורה שאלה שאלה ואני לא ידעתי ולא הבנתי מה היא אומרת. הרגשתי לבד ובכיתי הרבה בבית.

אבל לאט לאט התחילו לעזור לי. ילדה אחת בכיתה חייכה אליי כל בוקר, ולפעמים ישבה לידי בהפסקה. המורה הביאה לי מילון קטן עם ציורים, והתחלתי ללמוד מילה חדשה בכל יום. אחרי כמה חודשים כבר הצלחתי לשחק עם הילדים בחצר.

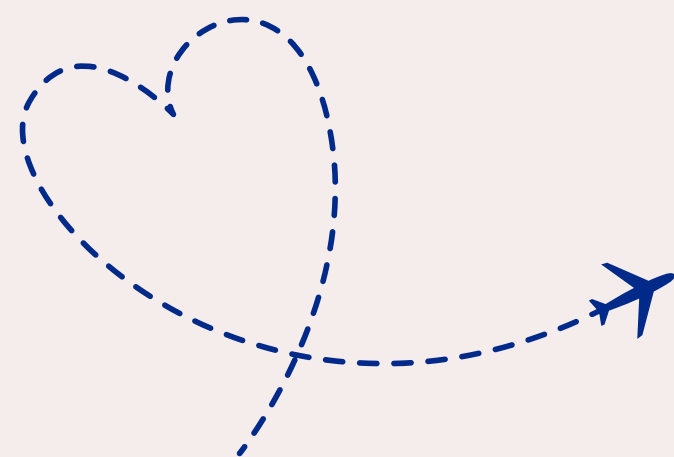
היום אני כבר מרגישה הרבה יותר בטוחה. יש לי כמה חברות טובות, ואני אפילו עוזרת לילדה חדשה שהגיעה מרוסיה. למדתי שכמו שעזרו לי בהתחלה, גם אני יכולה לעזור לאחרים.

שאלות לדיון

- כיצד הרגשתם כשקראתם את סיפורה של דנה?
- מה חשבתם? מה למדתם?

כתבו מכתב לעולה חדש שאמור להגיע לכיתתכם.

- מה הייתם רוצים לספר לו על ישראל?
- מדוע לדעתכם כדאי לגור דווקא כאן? מה יש בישראל שאין במקומות אחרים בעולם?
- ספרו לו מה בישראל מעורר בכם גאווה?
- איזו עזרה תוכלו להציע לו כדי להשתלב בכיתה? היעזרו בסיפור של דנה.

אם יש עולים חדשים בכיתה - כתבו במכתב לדנה עצות לקליטה מיטבית בישראל מניסיונכם האישי.
חשבו ושתפו - מה תוכלו ככיתה לעשות כדי להקל על התאקלמות של עולה חדש?

חלק רביעי - חבר חדש בכיתה - בפנטומימה

א. יושבים במעגל.

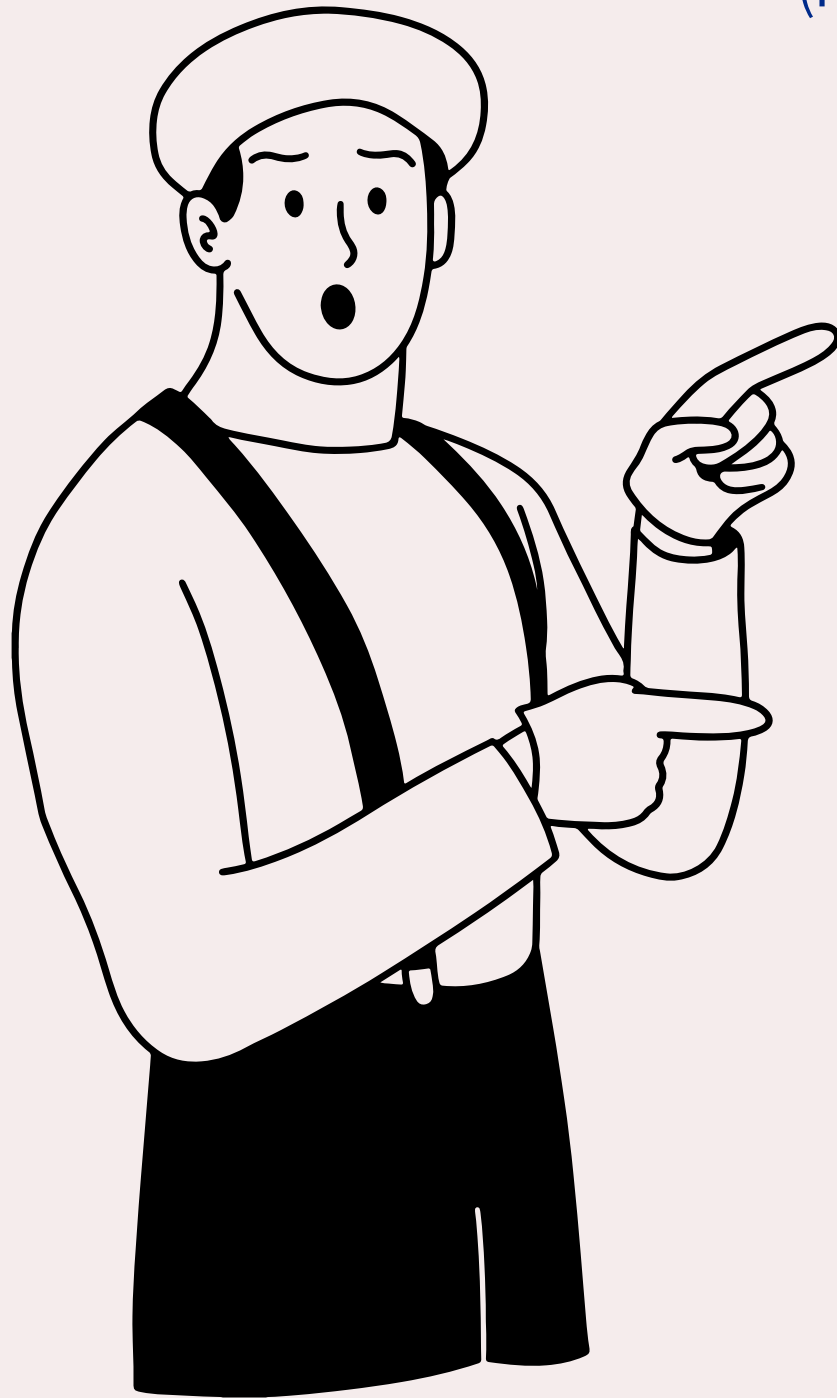
ב. המורה מזמינה מספר תלמידים להתנסות בפנטומימה. כל אחד מהם ינסה להעביר ל"חבריו העולים" (ילדי בכיתה) מסר בפנטומימה.

ילדי הכיתה יגלמו תפקיד של עולים חדשים שאינם מבינים עברית.

ג. הנחיה לתלמידים המציגים: עליכם למצוא דרכים יצירתיות לתקשר עם העולים החדשים (ציורים, מחוות, מילים באנגלית/שפה אחרת) בהתאם לכרטיס שקיבלתם (נספח ה').

ד. שיח מסכם

- לעולים החדשים (תלמידי הכיתה): כיצד הרגשתם בניסיון להבין מה התלמיד מנסה להעביר לכם?
- לתלמידים שהעבירו את המסר בפנטומימה: כיצד הרגשתם? באילו קשיים נתקלתם?
- כיצד לדעתכם מרגיש משהו שלא מבין את השפה המדוברת?
- מה יכול לעזור לו להרגיש שייך?

חבר חדש בכיתה

נספח ה - להדפסה

"אני רוצה שנשב אחד
ליד השני באוטובוס
בדרך לטיול השנתי".

"אני מזמינה אותך
לחגיגת יום ההולדת
שלי, בבית שלי, מחר
בשעה 18.00".

"בוא ניפגש אחה"צ
בשעה 17.00 בפארק
ליד בית הספר".

"מה את עושה היום
אחא"צ?"

"איזה שירים את
אוהבת לשמוע?"

"תתחדשי על החולצה
החדשה, איפה קנית
אותה?"

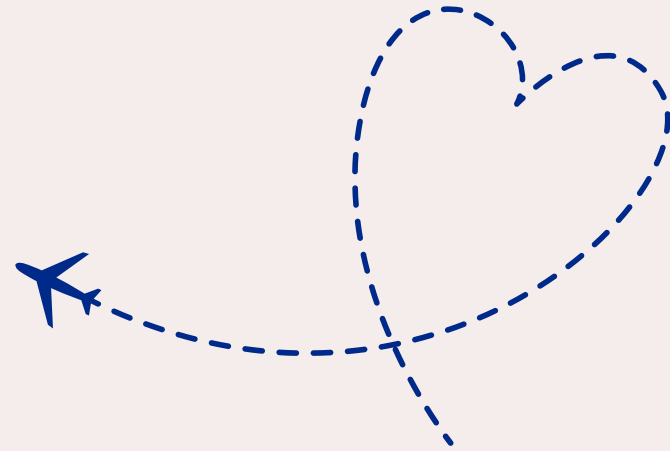
"אני רוצה לשחק איתך
כדורגל בהפסקה
הגדולה".

חלק חמישי - קלפי זהות

א. התחלקו לקבוצות של שלושה עד ארבעה משתתפים.
כל משתתף בתורו מרים קלף ומשתף את חבריו בהתאם לכתוב בקלף (נספח ו').

ב. בקבוצה:

- מצאו נקודות משותפות ביניכם.
- מצאו נקודות שוני ביניכם.

ג. במליאה:

הציגו את המשותף והשונה בתוך הקבוצה.

- מה למדתם על עצמכם?
- מה למדתם על חברי הקבוצה?
- כיצד השונות ביניכם תורמת לשיח הכיתתי?
- הקבלה לעליות: בדיוק כמו שלנו יש זהות ייחודית, כך כל עולה מביא איתו עולם מלא לבית המשותף שלנו.

קלפי שיתוף

נספח ו - להדפסה

מקום בשכונה שלי שאני
אוהב במיוחד

משהו שאני אוהב
בבית שלי

מילים/משפטים שאני
מכיר בשפה אחרת

מאכל שהכי מזכיר לי את
המשפחה

בן משפחה שיש לי
איתו קשר מיוחד

מקום בארץ שאני אוהב

מקום בבית הספר
שאני אוהב להיות בו

הצעות לפעילויות הרחבה

- הכנת "ספר מתכונים כיתתי" – כל תלמיד מביא מתכון מהמשפחה שמקושר לעלייה/ארץ מוצא.
- פעילות מוזיקלית – האזנה לשירי מולדת בשפות שונות בהתאם לארץ המוצא של המשפחה.
- סיפור אישי - הזמנת הורה/סבא/סבתא לספר סיפור על העלייה האישית שלו.
- לרשותכם חומרים נוספים להרחבה באתר אגף עולים - קישור